

MIT JELENT 21. SZÁZADI SZÜLŐNEK LENNI?

Edisonplatform szülői kutatás 2022

TARTALOMJEGYZÉK

03 Előszó

04 9 dolog, amit a szülők
gondolnak a gyerekek jövőjéről

05 Útkeresésben vagyunk

10 Szülői jövőkép: mitől félnek a
szülők és miben
reménykednek?

14 A munka világa és a jövő
sikerszakmái

18 Mire van szükség a
boldoguláshoz?

22 "Ez az ő felelőssége!" szülők
vagy iskola?

26 Mit tehetünk? Kapaszkodók
a 21. században.

29 Kutatási módszertan

30 Az Edisonplatformról

Fotó: Dean Drobot,
Canva

MIT JELENT 21. SZÁZADI SZÜLŐNEK LENNI?

Szülőnek lenni eddig sem volt kis feladat, de ma még nagyobb kihívásokkal nézünk szembe, amikor olyan kérdésekkel szembesülünk, amelyek a mi gyerekkorunkban nem is léteztek. Vagy egy olyan jövőre szeretnénk a legjobban felkészíteni a gyerekeinket, amiről őszintén szólva, csak halvány sejtéseink vannak. Steigervald Krisztián generációkutatóval végzett reprezentatív kutatásunk segítségével szeretnénk volna feltérképezni, hogy mit gondolnak a szülők a jövőről. Vajon mitől tartanak és miben reménykednek? Tudják-e hogyan kell a gyerekeiket a legjobban segíteni abban, hogy majd megtalálják a helyüket a jövő munkaerőpiacán? Van-e képük, elképzelésük vagy esetleg sztereotípiáik annak kapcsán milyen szakmák lesznek „atombiztosak”, és milyen irányba terelik a gyerekeiket? Vannak-e irányelvek a fejükben annak kapcsán, hogyan neveljenek gyereket egy átalakuló, komplex világban, és ők szülőként mennyire tudatosak a digitális dzsungelben való eligazodásban? Mindenkinek szívből ajánlom összefoglalónkat, aki szeretné megérteni, mit gondolnak a magyar szülők, és hosszútávon szeretne hozzátenni ahhoz, hogy a mai iskolások felnőve megtalálják a helyüket az értelmes munka világában. Mert ez most dől el, és rajtunk múlik.

Kutatási eredmények megmutatták, hogy útkeresésben vannak a mai szülők, és miközben szeretnének modernnek és digitálisak lenni, még tapogatóznak annak kapcsán, vajon mit is jelent ez. Az ideai kutatást az ukrán-orosz háború árnyékában végeztük, de nemcsak emiatt kerültek a megküzdési stratégiák a kutatásunk fókuszpontjába. Az elmúlt években volt elég kihívás, ami megmutatta, mennyire fontos, hogy fejlesszük alkalmazkodóképességünket és tudatosan készüljünk a jövő kihívásaira.

Mit tehetnek a magyar szülők, hogy elébe menjenek a változásoknak?

Egyrészt fontos minél jobban képbe kerülni a jövőben fontos kompetenciákkal, és ehhez szívből ajánlom „21. századi szülőnek” edukációs sorozatunkat, ami épp abban segít, hogy bemutatja a jövőben fontos kompetenciák és tudás világát.

Másrészt érdemes böngészni az Edison100-at, az innovatív, jövőbarát kezdeményezések listáját, amelyek ezeket fejlesztik. Magyarország 300 településén 186 programot találnak itt a szülők.

VERES RITA
az Edisonplatform vezetője

9 DOLOG, AMIT A SZÜLŐK GONDOLNAK A GYEREKEK JÖVŐJÉRŐL

1. A megkérdezett szülők szerint az ő szüleiknek sem volt könnyű, de főleg az anyukák gondolják azt, **ma még nehezebb dolgunk van szülőként**, mint eddig, 39%-uk véli így.
2. **Több félelemmel kell szembenéznük a szülőknak**, mint tavaly: 10%-al nőtt azok száma, akik aggodalmukat fejezték ki a jövővel kapcsolatban: a társadalmi instabilitás, gazdasági válság és a kiszámíthatatlan jövő okozzák a legnagyobb fejfájást.
3. **A digitalizációban és technológiában bíznak a legtöbben**, a mai gyermekeket a válaszadók 42% talpraesettebbnek tartja- ezek vannak a “remények serpenyőjében”.
4. A megkérdezett szülők kifejezetten modernnek, digitálisnak tartják magukat.
5. Ugyanakkor csupán **minden negyedik szülő érzi feladatának azt, hogy a digitális világban való biztonságos eligazodásban** segítse a gyerekeit (és nem is azokon a platformokon érzik magukat otthon, ahol a gyerekek).
6. A szülők az **orvosi, tanári, vagy mérnöki pályát látják leginkább időtállóknak**, de tavaly óta felértékelődtek a kétékezi munkák is (villanyszerelő, kőműves, ács, szobafestő).
7. A **problémamegoldást, a kitartást és a kommunikációt** tartják a szülők a boldoguláshoz legfontosabb kompetenciának és tavaly óta felértékelődött a szemükben az alkalmazkodókészség fontossága.
8. A jövőben fontos kompetenciák közül a **kezdemenyezőkészséget és a kritikus gondolkodást tartják a legkevésbé fontosnak**.
9. **A szülők a legfontosabb feladatuknak az értékrend átadását tartják**, az iskolától pedig a tárgyi tudás átadását várják.

Útkeresésben vagyunk

“Hogyan adhatunk jó mintát a gyerekeinknek, ha mi szülők is bizonytalanok vagyunk?”

*Az összefoglalónkban szereplő idézetek a szülői fókuszcsoportos beszélgetésekből származnak.

HOGYAN LEHET FELKÉSZÍTENI A GYEREKEKET EGY KISZÁMÍTHATATLAN JÖVŐRE?

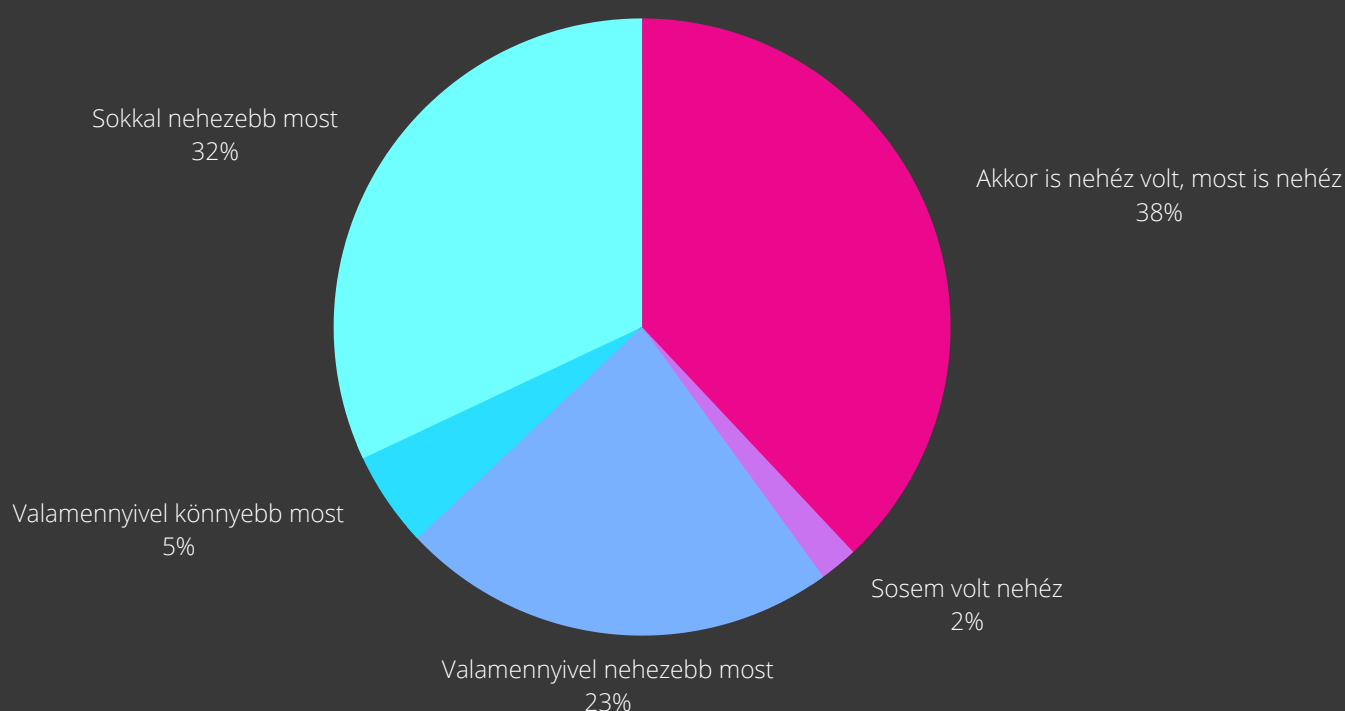
„A gyerekeket nem csak a fizikai sérülésektől kell megvédeni. Az online tér veszélyeire úgy lehet a felkészülni ha a gyerek korának megfelelően beszélgetünk róla”

Dr. Gyurkó Szilvia, gyermekjogi szakember, Edisonplatform Gondolkodó Kör tag

Útkeresésben vannak a szülők a saját szerepük kapcsán. Szeretnénk 21. századi, modern szülőként gondolni magunkra, de igazából nem vagyunk még azok. A jó hír, hogy a digitalizációról nemhogy nem félünk, de hisszük, hogy megkönnyíti az életünket és pozitívnak éljük meg a jövőbeli hatását is. Ugyanakkor még azt valljuk, hogy sokkal fontosabb a tárgyi tudás megszerzése, mint azoknak a képességeknek a fejlesztése, amik a változó jövőben való boldogulásunkat segíthetik, mint például az önismeret, az empátia, vagy a kezdeményezőkészség. Vajon fel tudjuk-e jól készíteni úgy a gyerekeinket a jövő ismeretlen kihívásaira, ha a jelen, de még inkább a múlt sikereiben gondolkodunk?

Nehezebb dolgunk van ma szülőnek lenni

Szülőnek lenni, eddig sem volt kis feladat, de most talán még nehezebb. A megkérdezett szülők szerint az ő szüleiknek sem volt könnyű, de főleg az anyukák gondolják azt, ma még nehezebb dolgunk van, mint eddig, 39%-uk véli így. A kutatás alapján úgy tűnik, útkeresésben vannak a mai szülők, és inkább bizonytalanság jellemzi őket, mint tudatosság - nem meglepő, nincsenek könnyű helyzetben, egy nagyon gyorsan alakuló és digitalizálódó világ komplex kihívásaiban kell helytállniuk.

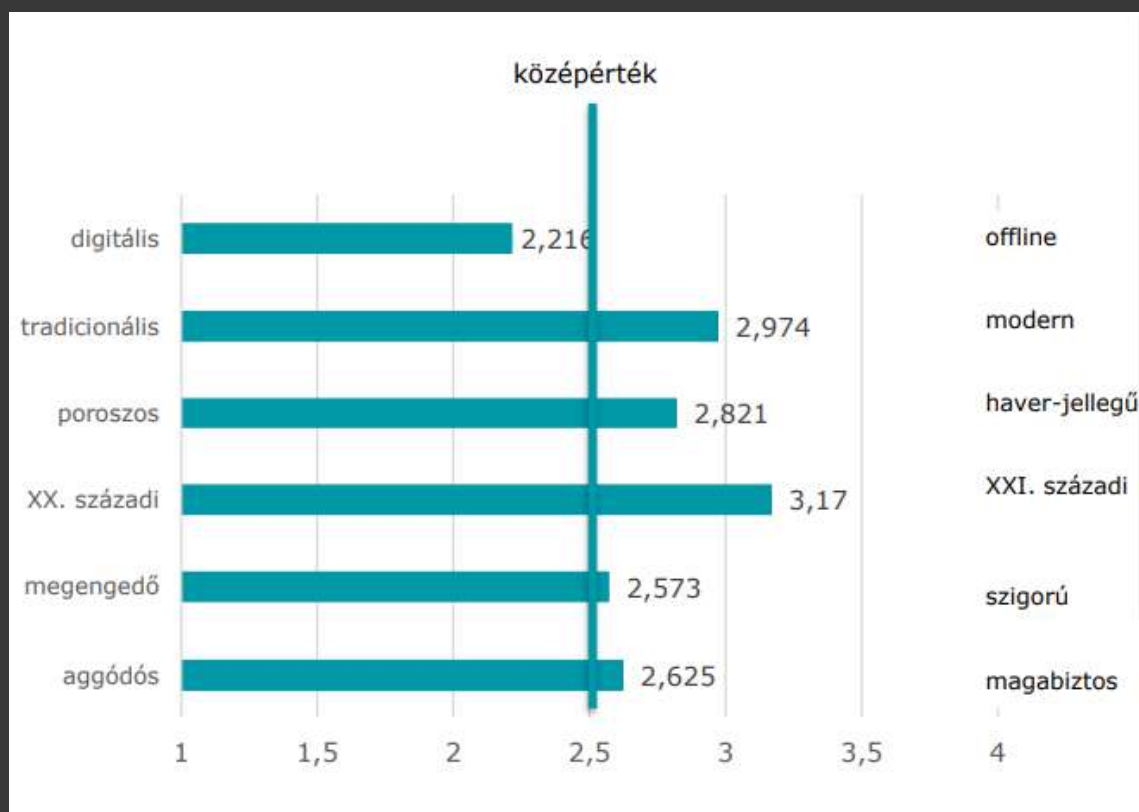

SZERETNÉNK AZT HINNI, HOGY MODERN, 21. SZÁZADI SZÜLŐK VAGYUNK

A megkérdezett szülők kifejezetten modernnek tartják saját maguk szülői viselkedését, amihez az is hozzájárul, hogy kifejezetten digitális szülőként tekint magára a többség. A munkája, az élete a digitális platformokhoz köti, közösségi csatornák esetében többségük ugyanakkor maradt a jó öreg Facebooknál, Messenger-nél vagy az Instagramnál.

Míg a mai fiatalok már cikinek (vagy "cheugy"-nak) tartják a Facebookot, és a Tiktok a világuk, ezt a szülők egyötöde használja csak. Ennek fényében nem meglepő (de annál inkább kockázatos), hogy kevesen,

csupán minden negyedik szülő érzi feladatának azt, hogy a digitális világban való biztonságos eligazodásban segítse a gyerekeit, hiszen felhasználóként nem is ismeri azokat a platformokat, amiket a gyerekek használnak.

ÉN ILYEN SZÜLŐ VAGYOK? ÉS TE? - SZÜLŐI PERSZÓNÁK

Kíváncsiak voltunk arra is, hogy az adatok alapján milyen szülői perszónák léteznek annak kapcsán, hogyan tekintenek a magyar szülők 21. századi szerepükre. A típusok azonosításának célja nem az értékelés volt, ennél természetesen sokkal összetettebb a kép, legyen szó akár az emberi akár a környezeti tényezőkről, ugyanakkor érdekes látni, hogy, ha egyfelől messzebből nézzük a képet milyen típusok körvonalazódnak. A megküzdési stratégiák különbözősége, a digitális kérdéskör, iskolákkal szembeni elvárások és a jövőhöz történő hozzáállás mentén 3 nagyobb csoport azonosítása volt lehetséges.

A túlaggódó “helikopter” szülő - 22%

Ő az aki szinte mindenben aggódik, állandó készenlétben van, hogy megvédje gyermekét - mindentől. Konstans bizonytalansága átragad a gyermekekre, így már mindenki egyre kevésbé érzi magát biztonságban. Szkeptikus az iskolával szemben is, ugyanakkor a jövő foglalkozásai kapcsán nem annyira konzervatív, mint a nagy átlag, ‘jó helikopterként’ beszerzi a szükséges információkat a jövőt illetően, hogy végig gondolja a lehetséges problémákat, megoldásokat. A csoportban főként 30-40 év körüli, magasabb iskolai végzettségű nők jelennek meg.

Tudatosan irányító - 33%

Tudatosítja a problémákat és ellenük tudatosan próbál fellépni. Felmérte, hogy nincs minden veszélyre ráhatása, így arra koncentrál, amit befolyásolni tud. Gyermekeivel kisgyermekkorától foglalkozik, képességekkel tisztában van, ez alapján választ iskolát is, ezen felül az átlag képzés mellett a jövőben hangsúlyosabbá váló soft skilleket is szem előtt tartja. Tudatos net használó, több platformon is fent van, de igyekszik megtartani az egyensúlyt az offline-online világ között. Ezen szülő típusnál kicsit több a férfi, mint a nő, nagyrészt középkorúak, magasabb iskolai végzettségűek.

ÉN ILYEN SZÜLŐ VAGYOK? ÉS TE? - SZÜLŐI PERSZÓNÁK

"Majd lesz valahogy" szülő - 48%

Előszeretettel aggódik a dolgokon, de látszólag nem néz szembe a kemény kérdésekkel, a "magától megoldódik" elvet vallja, így nem készül fel megoldási stratégiákkal, melyeket ebből kifolyólag nem is tud átadni. Jövő szakmaiban konzervatív, iskolát tekintve is a poroszosabb vonalban hisz. Erősen net-függő. Férfiak, nők vegyesen, középkorúak, közepes iskolai végzettségűek.

Szülői jövőkép: Mitől félnek a szülők és miben reménykednek?

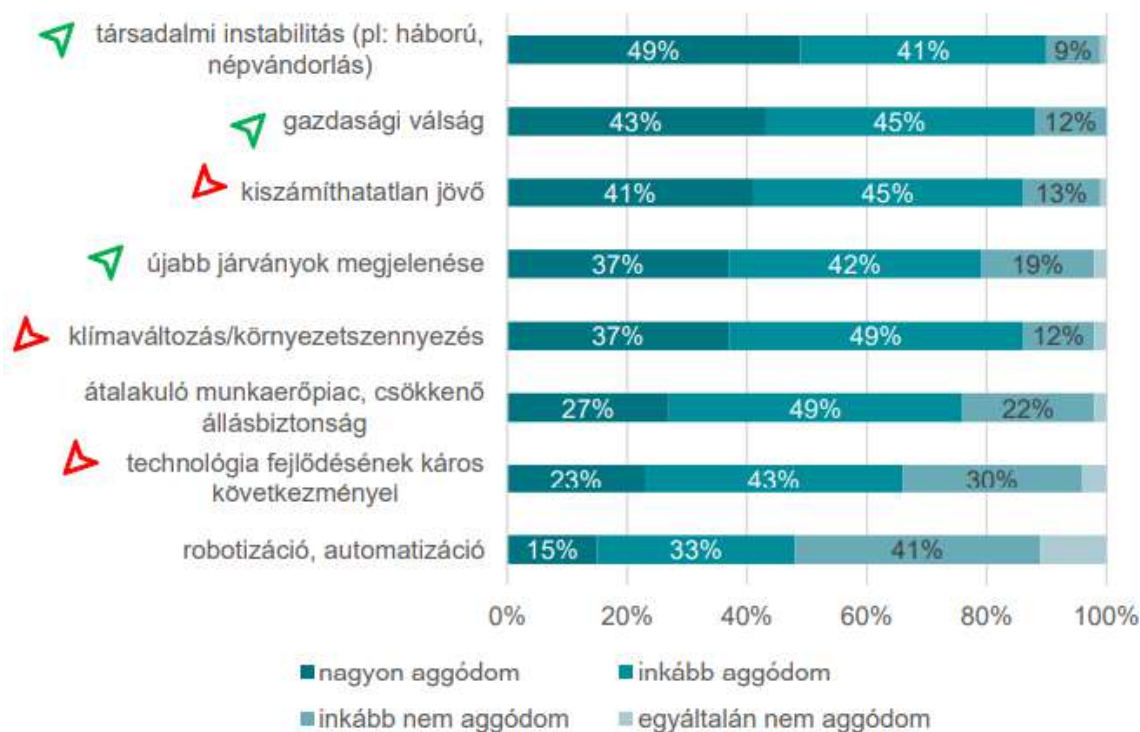
Annyira szeretném hinni, hogy...

ÚGY KELL HELYT ÁLLNUNK SZÜLŐKÉNT, HOGY A FÉLELMEINK CSAK SOKASODNAK

Tavaly még a kiszámíthatatlan jövő volt a szülők legnagyobb félelme, 2022-ben pedig, nem meglepő módon, a társadalmi instabilitás (háború), és a gazdasági válság kerültek félelmeink középpontjába. 10-ből 9 szülőnek ez árnyékolja be a gondolkodását, ugyanakkor ez a félelem csak rárakódott az eddigiekre.

“Nagyon instabil lett a környezet, és mindentől félünk, ami teljesen érthető az elmúlt évek eseményeinek a fényében, ugyanúgy megvannak (vagy éppen erősödtek) a klímaváltozással vagy egy újabb járvány kitörésével kapcsolatos félelmeik. Röviden fogalmazva: sokkal többen aggódnak több minden miatt - Steigervald Krisztián, generációkutató.

MINDEN ELLENÉRE HISZÜNK A JÖVŐBEN...

“Ez csak egy átmeneti állapot...” - legalábbis szeretnénk ezt hinni.

A megkérdezettek nem tudták eldönteni, hogy a jövő inkább veszélyes vagy lehetőségekkel teli a gyermekeiknek: a tökéletesen középbe helyezett totál átlag (4,9) azt mutatja, hogy a sok félelem, aggodalom ellenére sem akarjuk azt mondani, hogy a jövő veszélyes – de amellet sem merünk kiállni, hogy a jövő már lehetőségekkel teli. Láthatóan nem tudunk, és nem is akarunk ebben a kérdésben dönteni, függetlenül nemtől, kortól, iskolai végzettségtől.

A digitalizációban és technológiában bíznak a legtöbben, a mai gyermekeket a válaszadók 42% talpraesettebbnek tartja, további jó hír, hogy sokan hiszik, hogy egyre fontosabb lesz az önismeret is a jövőben, mellyel ha egyre nagyobb arányban foglalkoznak a szülők az rendkívül sokat segíthet a gyerekek magabiztosságában, stabilitásukban.

Az idei kutatást az orosz-ukrán háború árnyékában végeztük, így adta magát, hogy rákérdezzünk a háború és a jövőbe vetett hit kapcsolatára. A válaszadók kettészakadtak: kb. minden második szülő elvesztette nyugalmát, és felerősödtek aggodalmai a gyerekének a jövője miatt. Ugyanakkor a válaszadó szülők másik fele optimistábban látja a világot, és bízik abban, hogy hamar rendeződik ez a helyzet. Ráadásul minden tizedik szülő nagyon optimista: hiszik, hogy ez az átmeneti állapot az alapja annak, hogy egy sokkal biztonságosabb jövőt tudjunk teremteni.

Rákérdeztünk továbbá a szülők megküzdési stratégiáira is a háború kapcsán. A kialakult helyzetről majdnem minden második szülő beszél a gyerekével, de hasonlóan beszél a gyerekeik érzéseiről a szülők további ötöde is. Az aktív feldolgozást a válaszadók alig 2%-a veszi igénybe (előadásokra, csoportokra járás), és minden tizedik család vonja be a gyerekeket adományozásba, segítségbe, önkénteskedésbe.

Nehéz (és egyre nehezebb) a jövőbe belegondolni. Egyre fontosabb, a saját megküzdési stratégiánk és alkalmazkodóképességünk fejlesztése

A munka világa és a jövő sikerszakmái

Milyen lesz a munka világa, mire gyerekeink
dolgozni kezdenek?

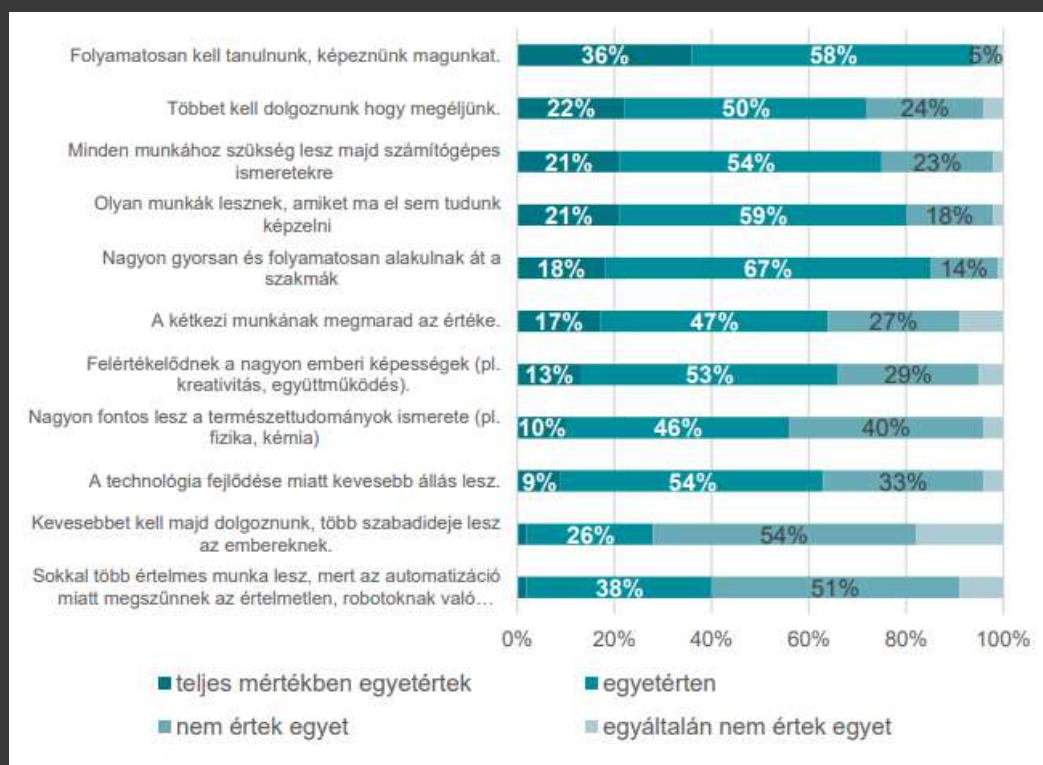
A FOLYAMATOS TANULÁS LETT IDÉN IS A LEGHANGSÚLYOSABB, IGAZ CSÖKKENT A SZÜLŐK EGYETÉRTÉSE

Mindenki tudja – sőt talán már érzi is a saját bőrén – milyen elképesztő átalakulásban van a munka világa, hogyan digitalizálódik minden és alakulnak át rohamtempóban a szakmák. Idén is kíváncsiak voltunk arra, mit gondolnak a munka jövőjéről a szülők.

Vajon változott a szülők elképzelése gyerekeik jövőjéről a mostani körülmények hatására? A munkaerőpiac átalakulása félelmeink toplistájának a végén szerepel (lásd előző fejezet), de még így is **négyből három szülőt foglalkoztatja ez a kérdés** – csak emellett éppen kézzelfoghatóbb és közelebbi gondok árnyékolják be a gondolkodásunkat.

A munka jövőjével kapcsolatos kérdések sorrendje nem változott a tavalyi év óta, de mintha bizonytalanabbak lennének a válaszok, kevesebb a teljes mértékben egyetértők aránya. A válaszok mintázata így is hasonló képet rajzol ki, és a szülők szerint...

- A jövő a folyamatos tanulásról szól, képeznünk kell magunkat, hogy lépést tartsunk a változásokkal
- A jövőben többet kell dolgoznunk, ahhoz, hogy megéljünk.
- Minden munkához szükség lesz számítógépes ismeretekre.
- Nagyon gyorsan alakulnak át a szakmák, és olyanok is születnek, amiket el sem tudunk képzelni.

NEM SZERETNÉNK, HA A GYEREKEINK YOUTUBEREK LENNÉNEK

A World Economic Forum kutatói szerint a mostani iskolások 65%-a olyan munkakörben fog dolgozni, amely ma nem is létezik. Azt is hozzátesszük: ahhoz, hogy gyermekeink majd jól boldoguljanak az értelmes munka világában, sokkal többre lesz szükségük az iskolapadban megszerzett tudásnál

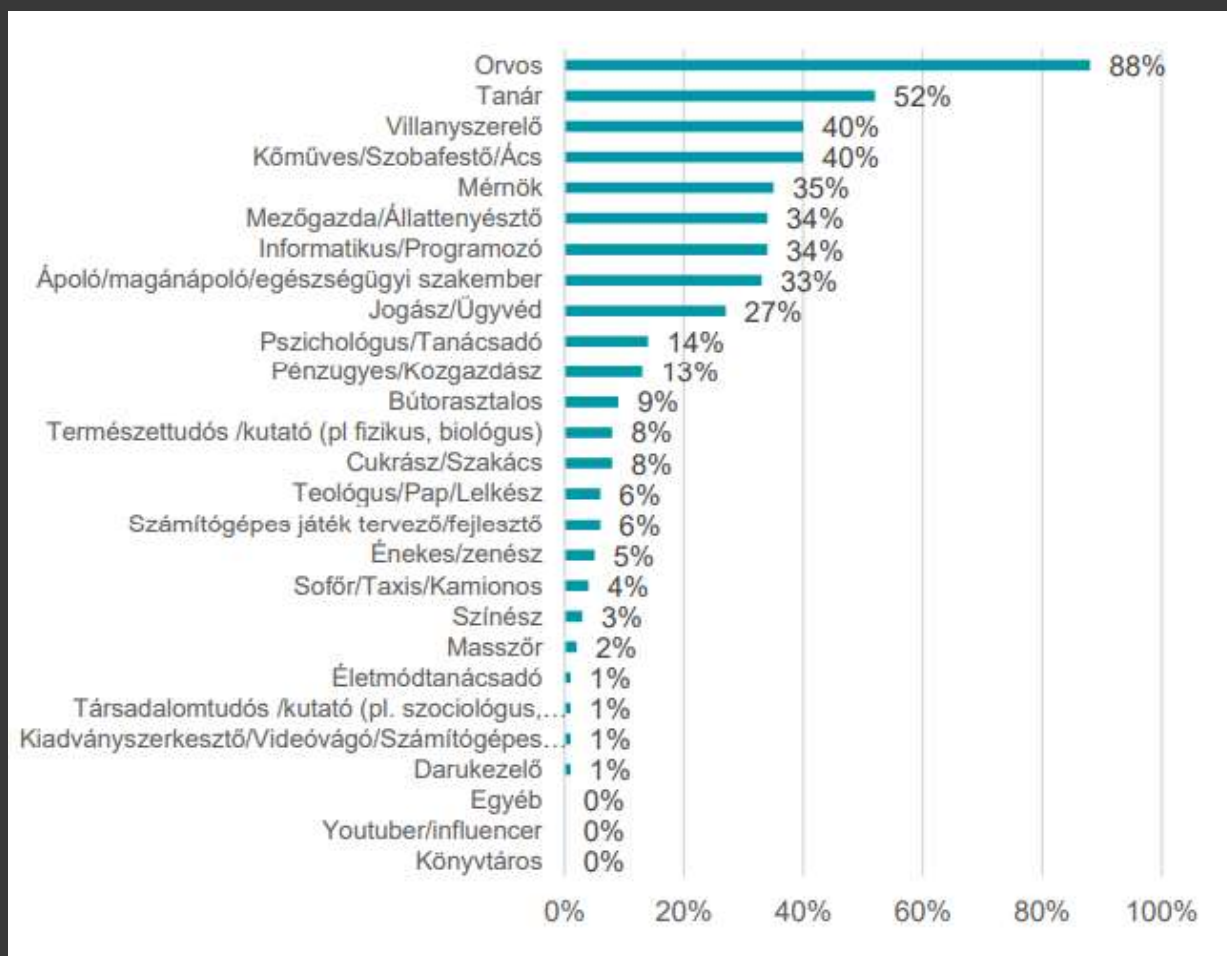
A fenti adatok ellenére a szülői elképzelések a munka sikerszakmáiról inkább tradicionálisak, mint modernnek. Az általunk megkérdezett szülők a klasszikus foglalkozások közül az orvosi és a tanári pályát látják leginkább időtállóknak, de felértékelődtek az utóbbi időben a kétkezi munkák is, mint a villanyszerelő, kőműves, ács, szobafestő, ezek a 3. illetve a 4. előkelő helyet foglalták el a listán, megelőzve olyan szakmákat, mint a mérnök vagy informatikus/programozó.

Ezzel szemben míg a legtöbb szakértő szerint a jövő egyik része az informatikusoké, a másik a humanisztikus szakembereké, ezen szakmák a szülők szemében nem túl értékesek (míg az informatikusok is csak 34%, addig a pszichológus/tanácsadó csupán 14%-ot kapott.).

A tudományokkal foglalkozó szakmák sem szerepeltek jól a listán: a természettudományokkal foglalkozó kutatók (pl. fizikusok) mindössze a szülők 8%-a szerint vonzó jövőkép, a társadalomtudósok pedig szinte fel sem kerültek, a megkérdezett szülők 1%-a jelölte ezeket.

Elgondolkodtató az is, hogy míg mondjuk a taxis szakma 4%-ot, addig a youtuberség, mint szakma 0%-ot kapott a szülőktől. Vajon a gyerekek mit gondolnak erről?

Nagyon együtt érzünk a szülőkkel, a munka jövőjét kutatók sem tudják pontosan megmondani mi fog történni az elkövetkezendő években. Emellett fontos, hogy bármilyen gyors is a változás, azt ne a félelmeink szemüvegén át szemléljük, hanem nyitottsággal, a megismerés és megértés vágyával.

Ha pontos receptünk nincs (és nem is lehet), akkor figyelemmel követhetjük például a már látható tendenciákat, amelyek a munka jövőjét alakítják. A home office lehetővé teszi a távoli munkavégzést – akár országokon átívelve is. Egyetlen munkahely helyett sokan kezdenek majd ugyanabban vagy hasonló munkakörben egyszerre több megbízónak is dolgozni. Egyre többeket vonz majd a munka értékteremtő jellege, társadalmi hasznossága. Elterjednek az okos munkahelyek, okos asszisztensek. Fellazulnak a nagyvállalati keretek és szabályrendszerek. Mindez pedig teljesen átalakítja a munkahelyi hierarchiát, munkaköröket, szakmai követelményeket. Hibrid vagyis „reneszánsz” tudású munkavállalókra lesz kereslet a piacon, azaz olyan tehetségekre, akik több területen is jártasak, és számos kompetenciát tudnak cselekvésbe fordítani.

Mire van szükség a boldoguláshoz?

„Tényleg, ti tudjátok, hogy mi lesz érvényes tudás tíz év múlva? A földművelés vagy a játéktervezés? Megtanítom őket matolni a kertben, megtanulnak programozni, megtanítom őket szöveget értelmezni, megtanítom őket németül, angolul. De az is lehet, hogy ebből semmit nem fog tudni használni.”

A szakmák mellett kíváncsiak voltunk arra is, mit gondolnak a szülők a szociális és érzelmi kompetenciákról, amelyek a 21. században egyre inkább felértékelődnek. Míg egy generációval korábban nagyjából tudni lehetett, hogy ha a gyerek felnőve egy ismert szakmát szeretne végezni milyen iskolákat, képzéseket kell elvégeznie, ez a mai óvodásokra, sőt középiskolásokra sem feltétlenül igaz.

2000-ben a megszerzett tudás „lejárati szavatossága” még 20 év volt, 2020-ban már csak 5 évről beszélhetünk. Ennyi ideig “érvényes” egy jó diploma vagy egy szakma kapcsán az iskolapadban megszerzett ismeretanyag. Veres Rita, Edisonplatform társalapító.

Ha nem ismerjük a konkrét szakmai tudást, amire a jövőben szükség lesz, akkor a gyermekeink azon képességeit kell fejlesztenünk, amik majd hozzásegítik őket a gyors váltásokhoz, rugalmas alkalmazkodáshoz, a szakterületek közötti rutinos mozgáshoz, a tudásterületek kreatív kombinálásához.

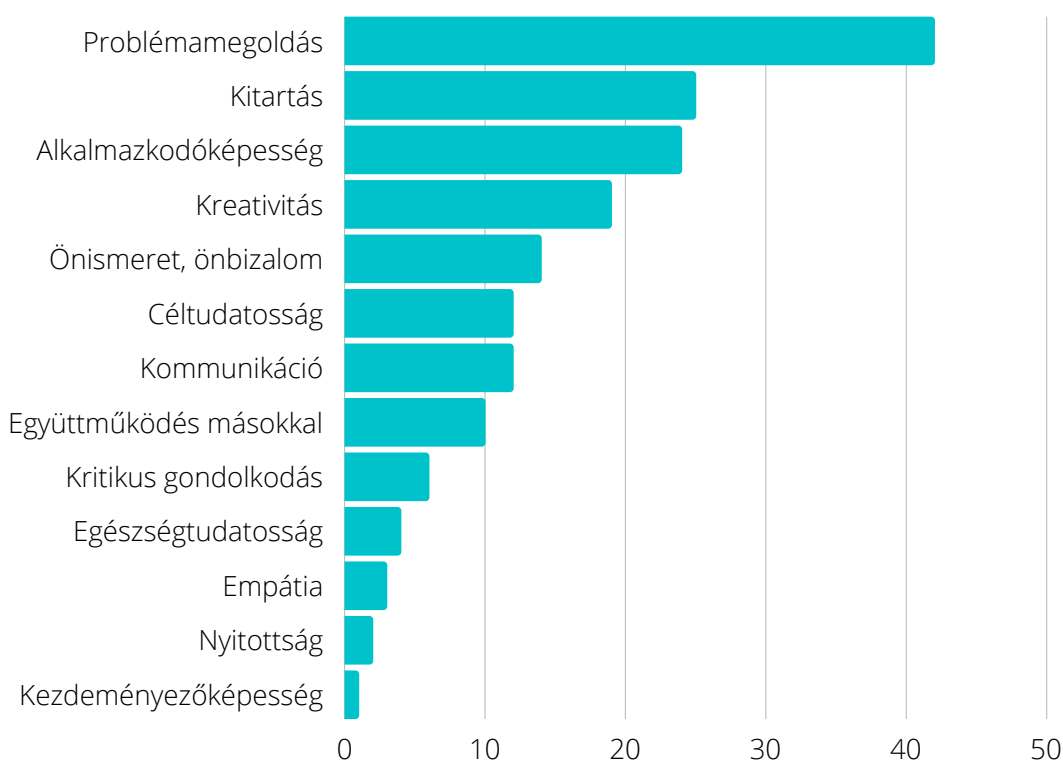
A KITARTÁS ÉS A PROBLÉMAMEGOLDÁS LENNE A JÖVŐ KULCSA?

"Akinek magas szintű a rugalmas ellenálló képessége, lelki teherbírása, az élete nehéz korszakaiban is képes a boldogulásra, a keserű tapasztalatok átkeretezésére. A reziliencia összefügg az önbecsüléssel, azzal a hittel, hogy képes vagyok befolyással lenni a dolgok alakulására, és az életbe vetett bizalommal is."

Kádár Annamária pszichológus, Edisonplatform Gondolkod Kör tag

A kutatás készítésekor arra voltunk kíváncsiak mennyit tudnak a szülők ezen képességekről, mekkora hangsúlyt tulajdonítanak nekik és hogyan rangsorolják őket. A válaszadók közül a boldoguláshoz szükséges toplistás kompetenciák tavalyihoz hasonlóan idén is a **kitartás és problémamegoldás** a szülők szerint. Kúszik felfelé a listán az idén harmadik helyen befutó **alkalmazkodókészség**.

Ez utóbbi, dobogós helyen történő szereplése nem meglepő, az elmúlt években volt részünk elegendő embert és szülőt próbáló kihívásban. 9 százalékpontot emelkedett az alkalmazkodóképesség fontossága a szülők szemében – és erre nemcsak a gyerekeknek van nagy szüksége, hanem a szülőknek is. A kutatás egyik fő tanulsága, hogy még nem áll rendelkezésünkre a megfelelő eszköztár a rugalmas alkalmazkodáshoz és a krízisek kezeléséhez – honnan is lenne, eddig nem néztünk szembe hasonló helyzetekkel. Mindenesetre a gyerekek mellett a szülők alkalmazkodóképességének fejlesztése kiemelten fontos lesz a jövőben.

MELY KOMPETENCIÁK SZORULTAK A LISTA VÉGÉRE?

Számunkra meglepő tanulság volt, hogy a legfontosabbnak tartott kompetenciák, mint a kitartás és problémamegoldás, a jelen kihívásaira való reaglásáról szólnak, míg a kezdeményezőkészség, amely már a jövő formáláshoz szükséges, az utolsó helyen végzett.

“Amikor kezdeményezünk, megmutatjuk, hogy nem félünk a kudarctól, elutasítástól, de legalábbis képesek vagyunk legyűrni a félelmeinket, kétségeinket, mert erősen hiszünk abban, hogy készen állunk a megoldásra, hogy jár nekünk, amit szeretnénk.” Balatoni József, Jocó bácsi, pedagógus, Edisonplatform Gondolkodó Kör tag

A sereghajtók között kapott helyet az **empátia** és a **nyitottság** is, pedig egy változó, egyre inkább multikulturális világban kulcsszerepet kapnak. A mai fiatalok egyre nagyobb százalékban fognak olyan környezetbe kerülni, olyan tapasztalatokat szerezni, ahol akár etnikai, vallási, akár kulturális, vagy életmódbeli különbségek lesznek jellemzőek és a munkába állást követően pl: egy multinacionális vállalatnál az eredményességük is múlhat ilyen helyzetek kezelésén, nem beszélve a mindennapi élethelyzetekről.

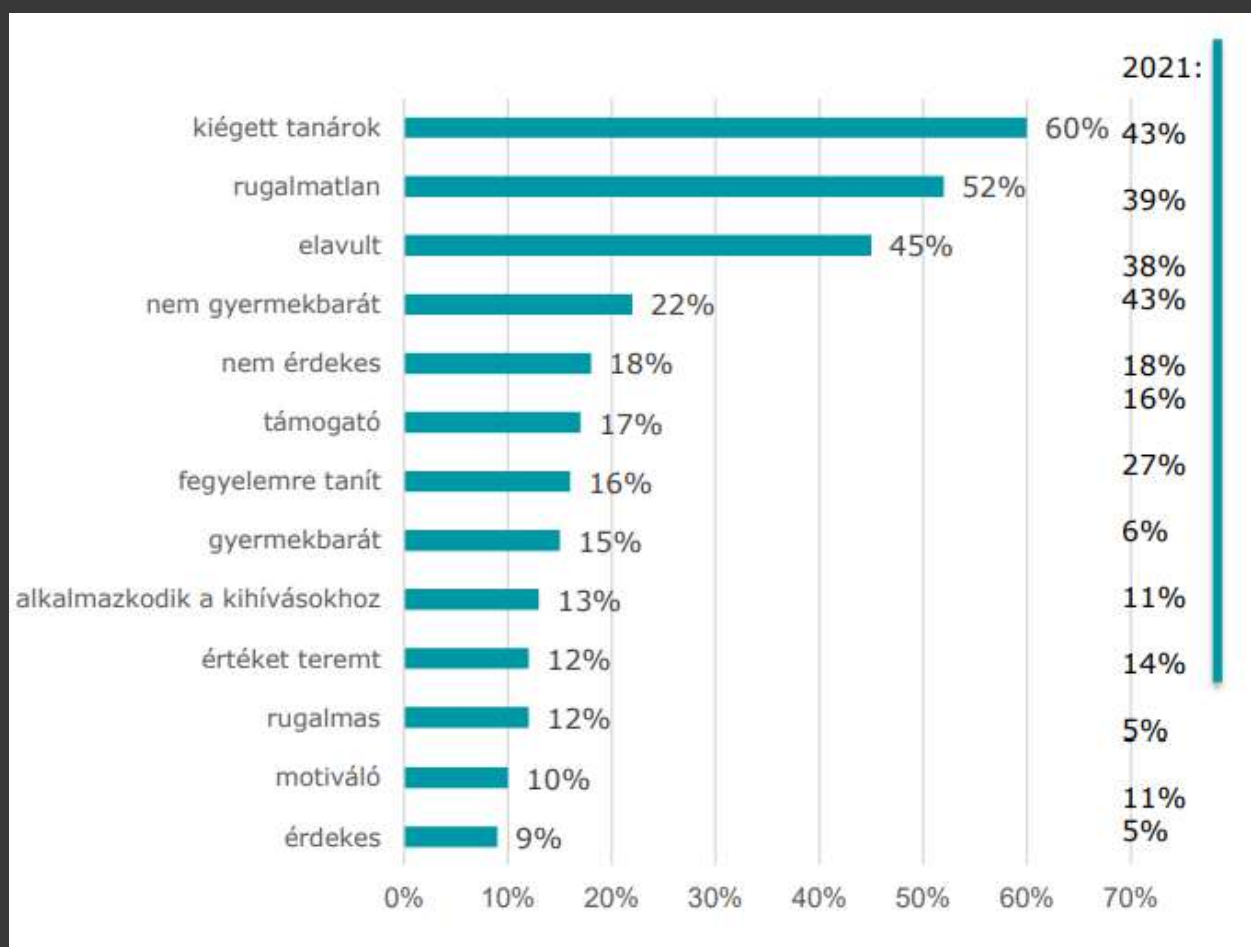
**“Ez az ő felelőssége!” -szülők
vagy iskola?**

Már a fejezet elején eláruljuk, hogy nem ez az igazi kérdés. A kutatások azt mutatják, a szociális és érzelmi készségeket tanítani lehet tantermekben vagy otthon, de akkor a leghatékonyabb, ha mindkét környezetben fejlesztik ezeket a készségeket. Mindenesetre megkérdeztük a szülőket, mit gondolnak arról, szerintük mit hol kellene a gyerekeknek megtanulniuk.

Ha azt mondjuk iskola, milyen elvárásai vannak egy szülőnek? Miért felel ma az iskola? Miket kell megtanítani a gyerekeknek? És mik azok, amiket szerintük ők adnak át gyermekeiknek?

Ugyan ezeket a kérdéseket nem szó szerint tettük fel, de a válaszok kiolvashatók az idei kutatásból.

Egy erőteljesen megjelenő és a tavalyihoz képest erősödő vélemény, hogy az iskolákat rugalmatlannak tartjuk, ugyanakkor megjelent egy együttérzésre utaló faktor a pedagógusok felé, a válaszadók 60% vélte úgy, hogy a tanárok kiégtek, elfáradtak. További pozitív változás, hogy míg tavaly a szülők 43% érezte úgy, hogy az iskola nem gyerekbarát, ez idén “csupán” 22% volt.

Válasszon 3-at, ami a legjellemzőbb az iskolarendszerre kérdésre adott válaszok.

Az értékrendet a szülő, a tárgyi tudást az iskola adja

A szülői felelőssége látszólag szintén egyértelmű. A megfelelő értékrend (78%) az egészséges élet (78%) és a pénzügyi tudatosság (76%) szerepel az első három helyen, melyet a saját felelősségi körükbe sorolnak a szülők, ezt követi szorosan az érzelmek kezelése. Ezzel szemben az iskola fő feladatának tartják a tárgyi tudás átadását és a nyelvek elsajátítását.

Összetettebb a képet látunk a következők kapcsán:

- **Eligazodás a digitális világban:** itt teljes a bizonytalanság, vajon kinek a feladata is lenne, hogy segítsenek a gyerekeknek abban, hogyan igazodjanak el jól a digitális térben. Iskola, iskolán kívüli képzések, barátok, kortársak segítenek ebben vagy éppen a gyerek maga tanulja meg? Minden ötödik szülő szerint ez utóbbi a helyzet.
- **A gyerek megtalálja miben tehetséges:** tavaly is meglepő volt számunkra e kérdés eredménye. Hozzájárulhat a válaszok sokszínűségéhez, hogy valóban nem egy fekete-fehér kérdésről van szó, és az is biztos, hogy a gyorsan átalakuló munka világában szülői feladataink is összetettebbé válnak, ha támogatni akarjuk a gyerekünket abban, hogy megtalálja az utat, amin igazi szenvedéllyel és kíváncsisággal járhat.
- **Kreativitás, együttműködés, rugalmasság kíváncsiság, avagy a jövő kompetenciái:** ahogy fejezetünk elején említettük, ez valóban mindenkinek a “dolga”, azt viszont fontos kiemelni, hogy a “családi prioritási listán” ezeknek a tudatos fejlesztése háttérbe szorul.

VAJON HOL TANULJÁK MEG A GYEREKEK?

	Iskola	Iskolán kívüli képzések	Szülők/ Család	Barátok /kortársak	A gyerek maga tanulja meg
Tárgyi tudás	72%	18%	27%	3%	6%
Nyelvek	72%	45%	7%	2%	5%
Egészséges élet	18%	16%	78%	7%	6%
Eligazodás a digitális világban	47%	27%	25%	21%	20%
A gyerek megtalálja miben tehetséges	31%	22%	48%	7%	27%
Pénzügyek	16%	17%	76%	4%	13%
Értékrend	20%	12%	78%	10%	11%
Együttműködés másokkal	45%	11%	53%	31%	8%
Rugalmasság, alkalmazkodás	38%	13%	54%	25%	14%
Kreativitás	40%	26%	39%	8%	26%
Kíváncsiság	23%	15%	38%	19%	35%
Önálló problémamegoldás	28%	15%	54%	8%	35%
Érzelmek kezelése	16%	14%	72%	12%	24%

*A megkérdezett szülők soronként kettőt választhattak.

Az igazi válasz a fejezet címében felvetett kérdésre, hogy érdemes elfelejtenünk az eddigi dobozokat: hogy az iskola az a hely, ahol a diákok egyik tanulási állomásról a másikra vonulnak át, kicsengetésről, becsengetésre, bizonyítványtól bizonyítványig, hogy felkészüljenek az életre... és azt is, hogy zárt rendszerekben gondolkodunk, amelyek egymástól élesen elkülönülnek, az iskolák, a családok, a jövő munkahelyei.

A jövő itt is az együttműködésről szól: ha partnerségben és ökoszisztémában gondolkodunk, amelyben a szülők, a közösségek, a formális és nonformális oktatási szereplők összekapcsolódnak, együttműködnek, akkor tudunk közösen választ találni a 21. század kihívásaira

Mit tehetünk?

Kapaszkodók a 21. században

AGGÓDUNK, DE NINCS PÁNIK.

Nem is kell. A 21. századi szülőségre fel lehet készülni!

Nem meglepő a szülők bizonytalansága és útkeresése. Azzal kell szembenéznünk, hogy az általunk ismert, nekünk megtanított régi recepteket, fogódzókat el kell engednünk, a szüleink által mutatott példára nem támaszkodhatunk. Idejétmúlt lett. Magunk kell hogy megtaláljuk a saját és gyerekeink boldogulásához vezető utat, egy folytonosan változó közegben. Mik lehetnek a segítségünkre?

1. Tudatos tervezés, a valósággal való szembenézés, vagyis az alkalmazkodóképességünk fejlesztése.

Segíthet a saját aggodalmunk kordában tartásában, ha vannak terveink, ha teszünk azokért a dolgokért, amire van ráhatásunk és egy lépéssel eltávolodunk azoktól, amikre nincs. Ahogyan a perszónák között a Tudatosan irányító szülő is aggódik, de észleli és tudatosítja ezeket a problémákat, amik ellen ezt követően megpróbál tudatosan fellépni. Ha nem a véletlenre, vagy a reményre bízunk magunkat, hanem **átgondolunk egy "B" tervet is, kialakítjuk megküzdési stratégiánkat**, máris látjuk, hogy vannak lehetőségeink és kapaszkodóink.

2. A 21. századi képességek fontosságának felismerése

Érdemes a **jövőbiztos kompetenciákkal mélyebben megismerkednünk és fejleszteni azokat gyermekeinkben is**, hiszen nem ismerjük azt a konkrét szakmai tudást, amire a jövőben szükségük lehet. Emlékezzünk csak a 65% adatra, miszerint a mai óvodások ekkora % fog ma még ismeretlen szakmákban dolgozni. A legjobb amit tehetünk, hogy hozzásegítjük őket ahhoz, hogy képesek legyenek a gyors váltásokhoz rugalmasan alkalmazkodni, a szakterületek közötti rutinos mozgás, vagy a tudásterületek kreatív kombinálása is alapkészséggé fejlődhessen. Így nagy valószínűséggel a legváratlanabb helyzetben is magabiztosabban feltalálják majd magukat.

3. Közös szövetségben az iskolával, fejlesztőkkel

A kutatásunkból is kiolvasható egyfajta kettősség a szülők és az iskola viszonyában. Sok dologban nagyon is számítunk az oktatásra, ugyanakkor jelentős méretű kiábrándultság is jellemzi a viszonyt a szülők részéről. Viszont a gyerekeink megfelelő felkészítése csak együtt képzelhető el. Segítség lehet a szülőknek, ha az iskolai rendszerben jelenleg nem elérhető fejlesztésekre - az előző pontban tárgyalt képességek vonatkozásában például - igénybe vesznek olyan **iskolán túli foglalkozásokat**, ahol épp ezekre tudnak fókuszálni. Ezekre például pedig Magyarországon szép számmal találunk, elég, ha körbenézünk az **Edisonplatform**, **Edison100-as szervezetei** között.

+1. Tipp: 21 lecke 21.századi szülőknek

Az Edisonplatform által indított szülői edukációs hírlevélsorozat, a **“21 lecke 21. századi szülőknek”** épp abban segít, hogy közelebb hozza a jövőben fontos kompetenciák és tudás világát. Bemutatja, hogy melyek a legfontosabbak, mit jelentenek, hogyan lehet fejleszteni azokat, sőt a feljebb említett szervezetek programjaira is tesz javaslatot, mindezt neves hazai szakértők bevonásával. A leckékhez folyamatosan lehet csatlakozni és ingyenesen elérhető mindenkinek: <https://www.edisonplatform.hu/21-lecke-szuloknak/>

Kutatás módszertan

Az Edisonplatform Budapest megbízásából a SteiGen Consultancy Kft. Insight divíziója kutatást végzett 504 magyar szülő körében. A célcsoport 2-14 éves gyermekkel rendelkező magyar szülők. A kutatás lebonyolítása online megkérdezéssel történt (CAWI) panel-tagok körében 2022. március második felében.

Az Edisonplatformról

Azért dolgozunk, hogy a mai óvodások és iskolások megtalálják majd a helyüket az értelmes munka világában, ezért a jövő tudását és kompetenciáit ágyazzuk be a mai gondolkodásba. Tudjuk, hogy a jövőben a dobozott tudás helyett a rugalmas, minden helyzetben alkalmazható képességek értékelődnek fel: az fog számítani, merünk-e a kreativitásukra, kíváncsiságukra támaszkodva folyamatosan fejlődni és alkalmazkodni egy gyorsan változó és digitalizálódó világhoz.

Szeretnénk a szülők számára megmutatni, hogy a jövő kompetenciáit a jelenben kell elkezdni fejleszteni. Tudjuk, hogy a szülőknek és a céges környezetnek is fejlődni kell a jövőre való felkészülésben, hogy az értelmes munka világa várjon a következő generációra.

Ezt nem lehet egyedül, és ennek alapjait ma kell lefektetni.
És ehhez szükség van:

- **Innovatív gyerekeket fejlesztőkre, akik jövőbarát tudással és módszerekkel fejlesztik a gyerekeket** - mi őket kutatjuk fel, ismerjük el és erősítjük
- **Tudatos szülőkre, akik el tudnak igazodni a jövőben** - mi hiteles iránytűt szeretnénk adni a kezükbe
- **Menő cégekre, akik bátrak hosszú távon gondolkozni, és felelősséget vállalnak azért, hogyan alakítjuk a munka jövőjét** - mi ezt a gondolkodást ösztönözzük és együttműködéseket építünk.

Az a kérdés foglalkoztat bennünket, hogyan tudunk egy irányba evezni felelős üzleti döntéshozókkal, innovatív oktatási szereplőkkel és tudatos szülőkkel. Azon dolgozunk, hogy egy irányba navigáljuk őket, összekössük, elismerjük, és tudást osszunk meg.

EDISONPLATFORM

BYBRIDGEBUDAPEST

www.edisonplatform.hu
www.edisonkids.org
www.bridgebudapest.org